

Шинкар В. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Теплова Л. І.

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Shynkar Viktor

*PhD in Economics, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department International Economic Relations
Uzhhorod National University*

Теплова Людмила

*Postgraduate Student of International Economic Relations Department
Uzhhorod National University*

ФОРМУВАННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ

Анотація. У статті аналізуються сучасні трансформаційні політико-економічні проблеми розвитку нашої країни в умовах воєнної агресії росії. Основним вектором подальшого розвитку Україна вибрала інтеграцію із Європейським Союзом. Такий вибір закріплений в Конституції. Автори статті розглядають основні напрями трансформації українського суспільства під час війни і після її завершення. Особлива увага звернута на реалізацію переваг отриманого статусу кандидата на членство. У статті виокремлено певні економіко-правові фактори, які стимулюють або стримують потенціал майбутньої угоди щодо вступу України до Європейського Союзу. Реформи, які проводяться в нашій країні, повинні бути скоординовані зі змінами, що відбуваються в Євросоюзі. Результатом дослідження є визначення основних напрямів і інструментів повоєнного відновлення України в контексті міжнародної політичної і економічної ситуації.

Ключові слова: Європейський Союз, інтеграція, воєнна агресія, конкуренція, інвестиційний клімат, держава кандидат для вступу до ЄС, Угода про асоціацію.

Вступ та постановка проблеми. Європейська інтеграція, задекларована як стратегічний напрям розвитку України. Однак у цьому стратегічному напрямі виникають проблеми об'єктивного і суб'єктивного характеру. Причому їх подолання залежить не тільки від дій України, а й від зовнішніх чинників, які знаходяться за її межами. Спалах коронавірусу на початку 2020 року, негативно вплинув на розвиток міжнародної економіки. У всьому світі відбулося скорочення ВВП, зниження ділової активності, падіння туризму та проблеми з фінансами. Воєнна агресія росії, на початку 2022 року, негативно вплинула на політичний, економічний і соціальний розвиток нашої країни й подальше реформування і поглиблення інтеграції з Європейським Союзом.

Реальність європейської інтеграції України, у світлі отримання статусу кандидата на членство в Євросоюзі, вимагає поглибленого аналізу і порівняння законодавчо-правових економічних, соціальних та інших вимірів нашої країни з партнерами ЄС, а також оцінки їх відповідності євроінтеграційним принципам. Об'єктивний аналіз такої відповідності є однаково актуальним, як для України, так і для Європейського співтовариства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Російська воєнна агресія поставила перед нашою країною складні проблеми функціонування економіки під час війни і в період її післявоєнного відновлення. Більш актуалізованими стали питання європейської трансформації українського суспільства. Окремі аспекти поставленої проблеми аналізували такі відомі економісти, як Кораблін С.О. [1], Кіндзерський Ю. [2], Оніщенко В.П. [3], Кістерський Л.Л. [4], Плотніков О.В. [5] та інші.

Метою дослідження є розробка теоретико-методологічних положень і рекомендацій про проведення політекономічних трансформацій в Україні в умовах воєнної агресії росії і її повоєнного відновлення. Окремого аналізу заслуговує питання вступу України до Євросоюзу і його першого етапу – статусу кандидата.

Результати дослідження. В Україні до 2022 року сформувався позитивний тренд розвитку економіки. У 2021 році реальний ВВП становив 2,0%, середньомісячна зарплата 13800 грн, ріст валових інвестицій (у % ВВП) 9%, міжнародні резерви НБУ 31,8 млрд дол. [6]. Прогнозні економічні оцінки 2022 року також були позитивними. Однак воєнна агресія росії повністю змінила макроекономічну ситуацію. Кожен місяць війни обходиться Україні у 10 млрд доларів. Загалом за оцінками джерел газети «Дзеркало тижня» потреба України у фінансуванні держбюджету 2022 року становить близько 60 млрд доларів [7]. Отже в умовах війни необхідно формувати нову макроекономічну модель розвитку країни.

Перш за все, ті позитивні реформи, які були розпочаті у попередні роки, необхідно продовжувати. Мова йде про реформування економічної і політичної системи. Дане питання не є предметом нашого дослідження і потребує окремого аналізу. Тому відмітимо деякі основні моменти цього процесу.

Відбулися позитивні зміни у формуванні державних фінансових потоків (державних фінансів) на користь місцевих бюджетів. У рамках цього процесу в Україні створено більше тисячі об'єднаних територіальних громад (ОТГ), бюджетні доходи яких зросли вчетверо [8].

Всі державні витрати перейшли в систему електронних закупівель Prozorro, що зумовило економію десятків мільярдів грн бюджетних коштів. Ця система дозволила на конкурентних засадах проводити малу приватизацію.

Створення антикорупційних органів України – НАБУ, САП, НАЗК, ДБР, БЕБ, ВАКС. Ці органи були створені під деяким тиском громадськості України, а також ЄС, МВФ, США і безумовно, є позитивним явищем у реформуванні нашої країни.

Оздоровлення банківської системи. НБУ вивів з ринку близько 100 неплатоспроможних банків. Було здійснено націоналізацію Приватбанку з великими боргами. На думку провідного регіонального спеціаліста ЄБРР Дімітра Богова: Український банківський сектор є стабільним, добре капіталізованим і ліквідним. Це велика перевага в умовах економічних шоків [9]. Рівень функціонування української банківської системи, в умовах російської воєнної агресії, є підтвердженням даного висновку.

Позитивним також можна вважати встановлення ринкових цін на газ для споживачів, що закрило корупційні зловживання на великі суми. Поступово здійснено скасування регулюючих цін на харчові продукти, що не призвело до підвищення цін на них.

З 1 липня 2021 року в Україні почав функціонувати ринок землі. Фізичні і юридичні особи отримали право володіння землею сільськогосподарського призначення, що передбачає її вільний продаж і купівлю. Це дало можливість збільшити обсяги іпотечного кредитування, що у свою чергу сприяло більш ефективному розвитку малих і середніх агропідприємств (до 2024 року купівля-продаж землі обмежена 100 га). Під час війни, в теперішній час, продовжує діяти ринок земельних аукціонів. У першій половині 2022 року у системі Prozorro Продажі здійснено 5 тисяч онлайн-аукціонів купівлі або оренди землі. Загальна вартість усіх лотів – 1,4 млрд гривень. Станом на кінець квітня 2022 року в системі проведено майже 1700 земельних аукціонів. Середній показник конкурентності на торгах – 3,4 учасника. До топ-5 за стартовою вартістю земель входять Львівська, Київська, Закарпатська, Одеська і Волинська області [9].

Російська воєнна агресія проти України пришвидшила інтеграційні процеси країни в європейські структури. Зокрема, у березні 2022 року Україна вступила в «енергетичний Євросоюз», тобто приєдналася до європейської енергетичної системи ENTSO-E. Це дозволило від'єднатися від енергетичних систем росії та Білорусії. В теперішній час переміщення електроенергії з України в країни ЄС і навпаки здійснюється виходячи з виробничих потреб і можливостей [10].

Формуючи Євроінтеграційну модель розвитку економіки, Україні слід враховувати рекомендації авторитетних шкіл економічної теорії (монетаризм, економіки пропозиції, раціональних очікувань тощо), які виступають за ліберальні методи управління економікою. Прихильники лібералізму критикують методи прямого безпосереднього регулювання з боку держави і пропонують скоротити бюрократичний управлінський апарат, позбавитися від малоефективних державних витрат (наприклад, субсидій промисловим підприємствам, витрат на розвиток інфраструктури), заморозити неефективні соціальні програми тощо. Нобелівський лауреат в галузі економіки Пол Кругман в інтерв'ю газети «Дзеркало тижня», зокрема зазначив: МВФ традиційно наполягає на справедливості. Вони завжди хочуть, щоб країна пройшла через труднощі економії та обмежень, аби зробити висновки на майбутнє. Це справедлива політика і вони мають рацію. В Україні, наприклад, досі попри всі затягування пасків величезна

армія держслужбовців. Навіть не уявляю, навіщо вам їх стільки потрібно. І при цьому у вас низька продуктивність праці [11].

В теперішній час українські реформи ще не відповідають вище наведеним рекомендаціям. Структурні зміни в нашій економіці проводяться повільно і не комплексно.

Для реформування будь-якої економіки, а особливо у повоєнний час, необхідні прямі іноземні інвестиції. У цьому процесі важливу роль відіграє структура економіки. Українські пропозиції для інвесторів досить обмежені. Найбільшу частку в нашому експорті становить зерно та метали, тобто природні ресурси. Проблематично вважати, що іноземне інвестування у ці галузі може вирішити багато виробничих і соціальних проблем України, формула, що дешева робоча сила приваблює інвесторів, сьогодні вже не працює у повній мірі. У сучасній розвинутій економіці ручна праця вже не є дуже важливим елементом виробництва, тобто вона не є гарантією, що цей факт буде для інвесторів вирішальним. Тому Україні потрібно змінювати структуру виробництва, збільшити частку підприємств з високою доданою вартістю. Адже економіка України майже не виробляє сучасного обладнання, яке вітчизняні підприємства, вимушено купують за кордоном. Це негативно впливає на платіжний баланс країни, формує хронічне вд'ємне сальдо торгового балансу, що призводить до девальвації національної валюти.

Модель ринкової системи базується на певних принципах, яких у ході реформування економіки потрібно дотримуватись. В Україні розроблена Урядом програма для залучення великих іноземних інвесторів «Інвестиційна няня». Передбачено надання ряду преференцій іноземному бізнесу, який бере участь у приватизації об'єктів вартістю понад 10 млн доларів [12]. На наш погляд, помилково встановлювати пільгові умови для іноземних інвесторів. Це негативно вплине на умови конкуренції в країні, тобто ділить бізнес працюючий в пільгових умовах і тих хто їх не має. Компанії іноземні і вітчизняні, малі і великі перебувають у нерівних умовах, що у кінцевому рахунку негативно вплине на ефективність економіки. У ході реформування української економіки потрібно створити нормальні умови для розвитку всього бізнесу (захист прав приватної власності, ефективна податкова система, свобода підприємництва, невтручання державних органів у ціноутворення на конкретних ринках тощо). Формування і реалізація ринкових принципів спричинить ріст іноземних інвестицій без створення пільгового режиму. Такий підхід важливий для нашої країни і з точки зору того, що потрібно вже сьогодні готувати інвест-проекти для післявоєнного відновлення економіки.

У червні 2022 року Україна отримала статус кандидата на членство у Євросоюзі. Це суттєво вплинуло на формування євроінтеграційної моделі розвитку нашої країни через збільшення її політичних і економічних можливостей.

Прискорення реформ. Кожна країна, яка прагне стати членом Євросоюзу, повинна привести своє законодавство у відповідність до норм ЄС. А це є значним поштовхом для проведення політичних і економічних трансформацій. Задекларована мета може стати інструментом суспільного контролю влади у проведенні необхідних змін.

Позитивний вплив на економіку. Статус кандидата надає країні не тільки політичні, а і економічні дивіденди. Країна-кандидат отримує доступ до фінансових інструментів ЄС, які призначені для проведення реформ та імплементації до законодавства Євросоюзу. Практика свідчить, що статус кандидата на членство в ЄС збільшує іноземне інвестування ще у предвступний період,

що позитивно впливає на розвиток економіки. З огляду на унікальність ситуації з надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС в умовах війни можна спрогнозувати, що у короткостроковий період, тобто до закінчення війни, інвестиційного буму спостерігатися не буде. В умовах відновлення економіки, обсяги інвестицій значно зростуть. З 2014 року Євросоюз вже надав Україні у вигляді грантів та позик, спрямованих на підтримку реформ, 17 млрд євро. Після отримання статусу кандидата на членство в ЄС слід очікувати збільшення обсягів фінансових надходжень [13].

У травні 2022 року Єврокомісія оприлюднила програму відновлення України «Rebuild Ukraine» (відбудувати Україну). В документі визначаються напрями та інструменти допомоги нашій країні, яка може тривати 10 років. Інвестиції, гранти, позики – це елементи проекту «Rebuild Ukraine». Донорами цієї програми можуть бути Євросоюз, країни G7 та G20, міжнародні фінансові інститути та організації. В Євросоюзі не виключають, що на фінансування програми відновлення можуть бути спрямовані заморожені російські активи. В проекті Єврокомісії значна увага звернута на те, що «значний акцент у функціонуванні механізму буде зроблено на реформах у сфері верховенства права на боротьбі з корупцією, а інвестиції, приведені у відповідність до кліматичних, екологічних та цифрових політик і стандартів ЄС допоможуть Україні стати сильнішою та стійкішою після руйнівного російського вторгнення» «Rebuild Ukraine» [14]. У червні 2023 року в Лондоні відбудеться міжнародна конференція з відновлення та відбудови України [15].

Враховуючи позиції потенційних інвесторів з відбудови економіки, в уряді України розроблена система DREAM – державна електронна система, яка дасть можливість об'єднати всі проекти з відбудови країни. Ця система дозволить контролювати кожен етап робіт від реєстрації до введення об'єктів в експлуатацію. Повоєнна відбудова України передбачає одночасну реалізацію діяльності тисяч інвестиційних проектів, що потребує значного іноземного фінансування. В межах DREAM інвестори зможуть обирати проекти для фінансування, а також контролювати використання коштів [16].

На відновлення української економіки суттєво впливають і фактори, які пов'язані з розвитком світової кон'юнктури. Аналіз МВФ свідчить, що війна в Україні негативно вплинула на розвиток багатьох країн. Голова МВФ К. Георгієва відмітила, що перспективи зростання для 143 держав-членів, на які припадає 80% світового виробництва, будуть понижені [17]. Висновки Світового банку відносно подальшого розвитку міжнародної кон'юнктури також досить песимістичні. На їх думку, зростання цін на продукти харчування та енергоносії може тривати до кінця 2024 року через збої в торгівлі та виробництві. Загалом, це найбільший шок, який ми зазнали з 1970-х років – заявив віце-президент Світового банку Індерміт Гілл [18].

Розв'язана росією воєнна агресія стала причиною масових міграційних процесів в Україні як внутрішнього

так і зовнішнього характеру. Ці процеси не можуть не впливати на відновлення української економіки. Мова йде, перш за все, про зовнішню еміграцію. Наприклад, до Польщі з початку війни виїхало приблизно 3 мільйони українців [19]. Виїзд за кордон великої кількості людей працездатного віку негативно впливає на розвиток країни. Після воєнної перемоги у війні з росією ця проблема буде вирішуватись при допомозі ринкових механізмів. Основним інструментом, який впливає на попит і пропозицію робочої сили є рівень заробітної плати. Якщо пропозиція робочої сили виявляється обмеженою у порівнянні з пропозицією інших факторів виробництва, то відбувається зростання заробітної плати. Тому, в післявоєнний період, у процесі відновлення економіки буде спостерігатись досить значне зростання заробітної плати в Україні, особливо у виробничих секторах економіки.

З боку України, а також деяких європейських країн, з'явилися пропозиції щодо прискореного вступу нашої країни до Євросоюзу за спеціальною пропозицією. Ця тема була задекларована на саміті Україна-ЄС (лютий 2023 р.). Реалізація таких планів позитивно вплине на економічні реформи і темпи відновлення української економіки. Однак це відбудеться при умові циклічної адаптації Європейського права за 33 блоками. В теперішній час, сумарно 32 блоками Україна набрала 69 балів, тобто середній бал – 2,16 (із 5 можливих). Для порівняння з іншими країнами – кандидатами на вступ у Євросоюз, які досягли такі бали: Чорногорія – 99,5, Сербія – 98, Туреччина – 94, Албанія – 84,5 [20]. Ці показники свідчать про те, що рівень здійснених в Україні реформ – початковий. Процедура вступу в ЄС передбачає проходження низки етапів, уникнути яких досить складно. В законодавстві Євросоюзу не передбачено спеціальної процедури для прискореного приєднання, тому можливості України є обмеженими.

Висновки. Кожна країна, яка претендує на членство в ЄС повинна здійснювати політичні і економічні реформи. Для України важливими серед них є наступні:

1. Захист прав приватної власності. Незахищеність таких прав унеможливило ринкові реформи. У цьому питанні у нашої країни існує багато невирішених проблем.

2. Реалізація принципу свободи підприємництва, що створює можливість позитивного вирішення проблем корумпованості нашого суспільства. Тут необхідні значні зміни у законодавчій системі України.

3. В нашій країні не створені належні умови для реалізації конкурентного середовища, що негативно впливає на формування цін і розподіл ресурсів.

Отримання статусу кандидата на вступ в Євросоюз позитивно вплине на проведення реформ в Україні і відновлення її економіки в післявоєнний період. Наша Україна має доступ до фінансових інструментів ЄС, стане привабливим місцем для інвестицій.

Перспективами подальших наукових досліджень у цьому напрямі може бути аналіз можливих варіантів формування євроінтеграційної моделі України в умовах її повоєнного відновлення.

Список використаних джерел:

1. Кораблін С.І. Україна: фінансовий вимір війни. *Вісник національної академії наук України*. 2022. № 7. С. 39–41.
2. Кіндзерський Ю. Повоєнне відновлення промисловості України: виклики та особливості. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 2. С. 101–117.
3. Оніщенко В.П. Людський і соціальний капітал України в період її післявоєнного відновлення. *Економіка України*. 2023. № 1. С. 3–17.
4. Кістерський Л.Л. Стратегічні принципи повоєнного відновлення України. *Економіка України*. 2023. № 2. С. 3–15.
5. Плотніков О.В. Повоєнне відновлення України в контексті фрагментації світової економіки. *Економіка України*. 2022. № 2. С. 3–12.

6. Денисенко В., Амелін А. Прогноз. Ukrainian Institute for the Future. 2022. С. 102–103.
7. Самаєва Ю. Скільки грошей не вистачає Україні та де їх взяти. URL: <https://zn.ua/ukr/macrolevel/skilki-hroshej-ne-vistachaje-ukrajini-ta-de-jikh-vzjati.html> (дата звернення: 12.05.2023).
8. Відділ новин. Децентралізація: захистити і продовжити. *Урядовий кур'єр*. 2019. № 113. С. 2.
9. Колдомасов І. Ринок землі працює під час війни: оголошено 5 тисяч аукціонів на понад мільярд. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/30/686462/> (дата звернення: 12.05.2023).
10. Гордійчук Д. Україна отримала офіційний статус в європейській енергосистемі. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/26/686270/> (дата звернення: 12.05.2023).
11. Самаєва Ю. Нобелівський лауреат Пол Кругман: «Треба говорити про визначальну роль держави у подоланні кризи, про необхідність втручання у ринкові механізми та ручного керування». *Дзеркало тижня*. 2017. № 35. С. 1–6.
12. Відділ новин. Інвестори готові працювати на Україну. *Урядовий кур'єр*. 2020. № 30. С. 2.
13. Фахурдінова М. Фінансування та поштовх до реформ: що дасть Україні статус кандидата на членство в ЄС. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/05/11/7139235/> (дата звернення: 10.05.2023).
14. Панченко Ю. Питання на сотні мільярдів: як ЄС планує відновити та модернізувати Україну. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/05/19/7139698/> (дата звернення: 10.05.2023).
15. Глушенко О. Фон дер Ляєн обговорила зі Шмигалем відновлення України. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2023/05/6/7400931/> (дата звернення: 10.05.2023).
16. Контроль за відбудовою України онлайн: в уряді показали систему. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/05/5/699835/> (дата звернення: 12.05.2023).
17. Калатур А. МВФ: війна РФ проти України затьмарила перспективи глобальної економіки. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/05/24/7348121/> (дата звернення: 12.05.2023).
18. Колдомасов І. Світовий банк: у 2022 енергоресурси подорожують на 50%, а продукти харчування – на 23%. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/26/686285/> (дата звернення: 15.05.2023).
19. Мельник С. Роботу у Польщі знайшли 80 тисяч українських біженців. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/27/686314/> (дата звернення: 15.05.2023).
20. Сидоренко С. Україна – лідерка та Україна – двісниця: як Брюссель оцінює готовність Києва до вступу в ЄС. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/02/7/7155643/> (дата звернення: 15.05.2023).

References:

1. Korablin S.I. (2022) Ukraina: finansovyi vymir viiny. [Ukraine: the financial dimension of war] *Visnyk natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*, no. 7, pp. 39–41.
2. Kindzerskyi Yu. (2022) Povoienne vidnovlennia promyslovosti Ukrainy: vyklyky ta osoblyvosti [Post-War Industrial Recovery in Ukraine: Challenges and Peculiarities]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 32, no. 2, pp. 101–117.
3. Onishchenko V.P. (2023) Liudskiy i sotsialnyi kapital Ukrainy v period yii pislivoiennoho vidnovlennia [Human and social capital of Ukraine in the period of its post-war recovery]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 1, pp. 3–17.
4. Kisterskyi L.L. (2023) Stratehichni pryntsyupy povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Strategic principles of postwar reconstruction of Ukraine.]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 2. pp. 3–15.
5. Plotnikov O.V. (2022) Povoienne vidnovlennia Ukrainy v konteksti frahmentatsii svitovoi ekonomiky [Ukraine's post-war recovery in the context of global economic fragmentation]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 2, pp. 3–12.
6. Denysenko V., Amelin A. (2022) Prohnoz [Forecast]. Ukrainian Institute for the Future. P.102–103.
7. Samaieva Yu. Skilky hroshei ne vystachae Ukraini ta de yikh vzjaty [How much money Ukraine lacks and where to get it]. Available at: <https://zn.ua/ukr/macrolevel/skilki-hroshej-ne-vistachaje-ukrajini-ta-de-jikh-vzjati.html> (accessed May 12, 2023).
8. Viddil novyn. Detsentralizatsiia: zakhysty i prodovzhyty [Newsroom. Decentralization: protect and continue]. (2019) *Uriadovi kurier*, no. 113, p. 2.
9. Koldomasov I. Rynok zemli pratsiuie pid chas viiny: oholosheno 5 tysiach auktsioniv na ponad miliard [The land market is operating during the war: 5,000 auctions worth more than a billion have been announced]. Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/30/686462/> (accessed May 12, 2023).
10. Hordiichuk D. Ukraina otrymala ofitsiinyi status v yevropeiskii enerhosystemi [Ukraine receives official status in the European energy system]. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/26/686270/> (accessed May 12, 2023).
11. Samaieva Yu. (2017) Nobelivskiy laureat Pol Kruhman: «Treba hovoryty pro vyznachalnu rol derzhavy u podolanni kryzy, pro neobkhdnist vtruchannia u rynkovi mekhanizmy ta ruchnoho keruvannia» [Nobel laureate Paul Krugman: "We need to talk about the crucial role of the state in overcoming the crisis, about the need for intervention in market mechanisms and manual control"]. *Dzerkalo tyzhnia*, no. 35, pp. 1–6.
12. Viddil novyn [Newsroom]. (2020) Investory hotovi pratsiuvaty na Ukrainu [Investors are ready to work for Ukraine]. *Uriadovi kurier*, no. 30, p. 2.
13. Fakhurdinova M. Finansuvannia ta poshtovkh do reform: shcho dast Ukraini status kandydata na chlenstvo v YeS [Financing and impetus for reforms: what will give Ukraine the status of an EU candidate]. Available at: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/05/11/7139235/> (accessed May 10, 2023).
14. Panchenko Yu. Pytannia na sotni miliardiv: yak YeS planuie vidnovyty ta modernizuvaty Ukrainu [A question worth hundreds of billions: how the EU plans to restore and modernize Ukraine]. Available at: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/05/19/7139698/> (accessed May 10, 2023).
15. Hlushchenko O. Fon der Liaien obhovoryla zi Shmyhalem vidnovlennia Ukrainy [Von der Leyen discusses Ukraine's recovery with Shmyhal]. Available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2023/05/6/7400931/> (accessed May 10, 2023).
16. Ekonomichna pravda. Kontrol za vidbudovoiu Ukrainy onlain: v uradi pokazaly systemu DREAM [Ekonomichna Pravda. Control over Ukraine's reconstruction online: the government showed the DREAM system]. Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/05/5/699835/> (accessed May 12, 2023).
17. Kalatur A. MVF: viina RF proty Ukrainy zatmaryla perspektyvy hlobalnoi ekonomiky [IMF: Russia's war against Ukraine has darkened the outlook for the global economy]. Available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/05/24/7348121/> (accessed May 12, 2023).

18. Koldomasov I. Svitovyi bank: u 2022 enerhoresursy podorozhchaiut na 50%, a produkty kharchuvannia – na 23% [World Bank: in 2022, energy prices will rise by 50% and food prices by 23%]. Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/26/686285/> (accessed May 15, 2023).
19. Melnyk S. Robotu u Polshchi znaiushly 80 tysiach ukrainskykh bizhentsiv [80 thousand Ukrainian refugees found jobs in Poland]. Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/27/686314/> (accessed May 15, 2023).
20. Sydorenko S. Ukraina – liderka ta Ukraina – dviiechnytisia: yak Briussel otsiniuie hotovnist Kyieva do vstupu v YeS [Ukraine – a leader and Ukraine – a failing student: how Brussels assesses Kyiv's readiness to join the EU]. Available at: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/02/7/7155643/> (accessed May 15, 2023).

THE FORMATION OF THE EUROPEAN INTEGRATION MACROECONOMIC MODEL OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF RUSSIAN MILITARY AGGRESSION

Summary. This article demonstrates the feasibility of transformational reforms towards Ukraine's accession to the European Union in the context of Russian military aggression. These processes should be based on the realization that there are objective problems and contradictions not only in Ukraine but also in the EU countries are investigated. The EU officially recognizes the systemic crisis of the union and the inevitability of its reforms. The main purpose of the article is to develop theoretical and methodological provisions and recommendations for political and economic transformations in Ukraine in the context of Russia's military aggression and its post-war recovery. Based on the analysis of recent research and publications by well-known economists, the current state of the Ukrainian economy in the context of war, the main directions of political and economic reform of society are examined by the authors. The results thus obtained are compatible with are consistent with certain economic and legal factors that stimulate or constrain the potential of a future agreement on Ukraine's accession to the European Union and Ukraine's access to EU financial instruments aimed at supporting and developing candidate countries. The directions and instruments of assistance to our country that will make Ukraine an attractive place for investment and access to loans and grants from the EU member states are analyzed in the paper. Special attention is paid to the post-war recovery of Ukraine in the context of the international political and economic situation. It has been found that special attention is paid to the realization of the benefits of the candidate status. This step will launch the official procedure of Ukraine's accession to the European Union and reforms in all areas. The positive reforms that have been launched in previous years must be continued. It is concluded that the prospects for further research in this area may include an analysis of the problems associated with reforming the Ukrainian economy towards EU accession, as well as the transformation of Ukraine in the context of Russia's military aggression. Reforms in our country should be coordinated with the changes taking place in the European Union.

Key words: European Union, integration, military aggression, competition, investment climate, EU candidate state, Association Agreement.